

ด่วนมาก

ที่ กษ 1205/ว 670

อำนาจ



สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

7 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด 69 จังหวัด

- อ้างถึง (1) หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/ว 838 ลงวันที่ 26
พฤศจิกายน 2535
- (2) หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/ว 908 ลงวันที่ 28
ธันวาคม 2535
- (3) ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีหนังสือตามข้ออ้างถึง (1)
และ (2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์
ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบที่อ้างถึงข้อ 10 ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดถือปฏิบัติเพื่อให้
ผู้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์และบุคคลในครอบครัวเดียวกันได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานของรัฐหลายแห่ง
และเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวต้องไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของ
บุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยแต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ
ก่อนการเสนอคัดเลือกและจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดิน นั้น

ส.ป.ก.เห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว เพื่อให้
สอดคล้องกับความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินตาม
พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 จึงขอยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบในหนังสือที่อ้างถึง
และให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนการคัดเลือกเกษตรกร ดังนี้

/ ก.หลักเกณฑ์

ก. หลักเกณฑ์และวิธีการส่งรายชื่อไปตรวจสอบ

(1) นับแต่สิ้นสุดกำหนดระยะเวลาให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่ใดหรือนับแต่สิ้นสุดกำหนดระยะเวลาดังกล่าวที่ได้ขยายออกไป ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์และบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจาก ส.ป.ก. ซึ่งมีที่ดินที่จะจัดให้แล้วทุกคนตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด ไปยังฝ่ายประมวลผลข้อมูลกองวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก. และหน่วยงานจัดที่ดินอื่นในจังหวัดนั้น ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นทุกครั้ง ก่อนเสนอคัดเลือกและจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดิน

(2) หนังสือส่งบัญชีชื่อดังกล่าวถึง ส.ป.ก. และหนังสือถึงหน่วยงานจัดที่ดินอื่นในจังหวัดนั้น ๆ ให้ระบุระยะเวลาขอทราบผลการตรวจสอบ โดยจังหวัดกำหนดระยะเวลาที่เห็นว่าเหมาะสม หากล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้มีการตรวจสอบแล้ว แต่ไม่ปรากฏผลให้นำรายชื่อดังกล่าวเสนอคัดเลือกและจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปได้

ข. หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบรายชื่อ

(1) ตรวจสอบข้อมูลผู้ยื่นคำขอหรือได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกิน รวมตลอดถึงบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้ยื่นกับข้อมูลการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. และจากหน่วยงานในจังหวัดที่มีการจัดที่ดิน หากผลการตรวจสอบปรากฏหลักฐานว่า บุคคลดังกล่าวรวมตลอดถึงบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้ยื่นได้รับหรือเคยได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือจากหน่วยงานในจังหวัดที่มีการจัดที่ดินแล้วและยังไม่ขาดสิทธิหรือขาดสิทธิโดยไม่เข้าข้อยกเว้น ผู้ยื่นไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกตามระเบียบที่อ้างถึง ข้อ 7

(2) ตรวจสอบข้อมูลบุคคลตาม (1) จากบุคคลอื่นซึ่งอยู่ในท้องที่นั้น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อยู่ใกล้เคียง หากมีข้อมูลว่าบุคคลดังกล่าวได้รับหรือเคยได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานของรัฐแล้วให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง และให้ถือปฏิบัติตาม (1) โดยอนุโลม

อนึ่ง การตรวจสอบสามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา แม้ว่าจะได้จัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแล้วก็ตาม ซึ่งหากปรากฏในภายหลังว่า มีที่ดินเพียงพอแก่การครองชีพในขณะที่ได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก. ก็จะดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสละสิทธิได้ตามระเบียบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมาด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ พ.ศ. 2535

/ ค.หลักเกณฑ์

ค. หลักเกณฑ์และวิธีการนำรายชื่อเสนอคัดเลือก

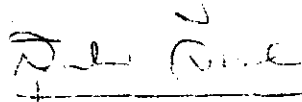
(1) เมื่อได้รับทราบผลการตรวจสอบแล้วหรือกรณีที่ถือว่าได้มีการตรวจสอบแล้ว แต่ไม่ปรากฏผล ก่อนเสนอคัดเลือกและจัดเกษตรกรกรเข้าทำกินในที่ดิน ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบันทึกผลการตรวจสอบลงด้านหน้าของคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-23ก(1)) หรือแบบคำขอขึ้นทะเบียนผู้รับจ้างทางการเกษตรของที่ดินแปลงนั้น ๆ ว่า ได้รับหรือเคยได้รับการจัดที่ดินแล้ว หรือเป็นกรณีที่ไม่ปรากฏผลการตรวจสอบ แล้วลงชื่อผู้บันทึก วัน เดือน ปี ที่บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

(2) ในการนำเสนอคัดเลือกและจัดเกษตรกรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ให้ทำบัญชีเสนอคัดเลือกฯ แยกเป็นบัญชีผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน กับบัญชีผู้ไม่มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยต้องระบุรายละเอียดและเหตุผลที่ไม่มีสิทธิได้รับคัดเลือกให้ชัดเจน

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการข้างต้น ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2539 เป็นต้นไป ทั้งนี้ ให้ยกเลิกแนวทางปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง (1) และ (2) สำหรับการตรวจสอบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ดำเนินการไปแล้วตามระเบียบที่อ้างถึงก่อนวันที่ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ผลใช้ได้ตามนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายสุหิธร จีระพันธุ์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ

โทร. 2812971

โทรสาร 2812940

law01424

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร
ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เกษตรกร” หมายความว่า

(๑) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพิจารณาจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องดินนั้น

(๒) ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม และผู้เป็นบุตรของเกษตรกรที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๕ เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอให้ดำเนินการจัดเกษตรกรเข้าอยู่อาศัยหรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ใด ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่นั้น ประกาศให้เกษตรกรในท้องที่ดังกล่าวยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภายในระยะเวลาและสถานที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควร

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจประกาศให้ขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น แต่กำหนดระยะเวลาขึ้นคำร้องนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

ประกาศตามวรรคหนึ่ง จะต้องมียกย่องเกี่ยวกับความในข้อ ๖ และข้อ ๗ พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องนำหลักฐานมาประกอบคำร้องและให้มีแผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งหนึ่งฉบับ หรือจะประกาศทางสื่อมวลชนอื่นด้วยก็ได้

ในกรณีที่ที่ดินที่จะจัดให้มีจำกัด และมีเกษตรกรซึ่งเป็นผู้เช่าอยู่ขณะโอนกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือมีเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๔ ไว้แล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรดังกล่าวต่อไปโดยไม่ต้องประกาศตามวรรคหนึ่ง และสำหรับผู้ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้วให้ได้รับยกเว้นการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ เกษตรกรผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๕ ได้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๓) มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต

(๔) มีร่างกายสมบูรณ์ ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้

(๕) ไม่เป็นกบฏกบฏ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

(๗) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ข้อ ๗ ผู้ใดเคยได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือของหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ขาดสิทธิที่จะได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นเพราะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่ใช้บังคับว่าด้วยการนั้นและยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาห้าปี ก่อนวันที่จะได้รับการคัดเลือกตามระเบียบนี้ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือก เว้นแต่คณะกรรมการ

การปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรยกเว้นในกรณีที่การขาดสิทธิไปนั้นเกิดจากเหตุที่จำเป็นและสมควร

ข้อ ๘ เกษตรกรผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๓) เกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาในการจัดลำดับเกษตรกรที่จะจัดที่ดินให้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๙ การคัดเลือกและจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดินตามแปลงที่กำหนด ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง หรือภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มียุทธศาสตร์ที่ดินที่จะจัดให้เกษตรกรตามข้อ ๕ วรรคสาม ในกรณีมีเหตุผลสมควรคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น

มิให้นำกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร ให้มีการยื่นคำร้องขอรับที่ดินจากเกษตรกรไว้ล่วงหน้า โดยยังมีได้ทำการคัดเลือก

ข้อ ๑๐ ในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๖ (๖) และการเข้าทำประโยชน์โดยได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยและประกอบกิจการเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ส.ป.ก. กำหนดเพื่อมิให้บุคคลใดได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานของรัฐหลายแห่ง

สำหรับผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยและประกอบกิจการเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ผู้นั้นจะได้รับการคัดเลือกตามระเบียบนี้ต่อเมื่อได้ทำหนังสือยินยอมสละสิทธิในหนังสืออนุญาตนั้น หนังสือยินยอมดังกล่าวต้องกำหนดเงื่อนไขให้เกิดผลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรตามข้อ ๘ โดยมีแผนผังการจัดแบ่งแปลงที่ดินซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ให้ความเห็นชอบแล้วประกอบด้วย (ถ้ามี) และมีบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและได้รับที่ดินทำกินด้วย ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการ

อำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ สำหรับกรณีตามข้อ ๕ วรรคสาม ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้เกษตรกรดังกล่าวทราบ โดยไม่ต้องดำเนินการประกาศผลการคัดเลือก

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อทำหน้าที่คัดเลือกเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๑๓ ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อวินิจฉัยต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๕

อำพล เสนาณรงค์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม